

مرامنامه حزب وطن

بنام خداوند بخشاینده و مهربان

وطن محبوب ما افغانستان کشور واحد، مستقل، اسلامی، مهد تمدنهای باستانی، دارای تاریخ کهن، مردم با شهامت، سنن پسندیده و غنای طبیعی است.

افغانستان سرزمین نهضت ها و مبارزات ملی، آزادیخواهانه و مهد پرورش رجال و شخصیت های نامدار و پر افتخار است. تاریخ وطن ما مشحون از مبارزات و مجاهدات مردم ما بخاطر دفاع از عقاید دینی، سرزمین، آزادی، ارزشها و نوامیس ملی، تحکیم وحدت ملی و تعمیم دموکراسی است. این مبارزات در تلاش نیروهای آزادیخواه، ضد استعمار، ضد استبداد و نهضت های روشنفکرانه انعکاس درخشان یافته که صفحات تاریخ پرافتخار ملی ما را زینت بخشیده، تجارب غنی و درسهای آموزنده را برای نسلهای بعدی نهضت ترقیخواهانه، به ارمغان گذاشته اند، که این تجارب و درسها میتوانند و میتوانند بمثابة چراغ، راه پرفراز و نشیب مبارزات وطندوستان ترقیخواه افغان را روشن سازند.

اما باتأسف حین تشکل مجدد سازمانی طی "دهه دموکراسی" (1343-1352 هـ ش)، کادر متبازل رهبری سیاسی افغانستان، بی توجه به تجارب و درسهای فوق الذکر، نهضت را از بستر طبیعی آن انحراف داده، تحت تاثیر جنگ سرد میان ابر قدرت های جهانی، گرایشات ایدئولوژیک (چپ و راست) را تبارز و سرانجام برخلاف منافع ملی، کشور را در شرایط اوج این جنگ، به گرهبگاه رقابت میان قدرت های مذکور و اقمار منطقوی شان، مبدل ساختند، که در نتیجه آن بهانه برای مداخلات گسترده خارجی در امور کشور را تدارک و خود بمثابة عوامل داخلی این مداخلات، چه بسا با توسل به قوای نظامی و سلاح، در تقابل باهم عمل کردند.

تجاوز نظامی اتحاد شوروی در 6 جدي 1358، تشدید و گسترش مداخلات علنی قدرت های جهان و کشورهای رقیب منطقوی را در امور داخلی افغانستان، باعث گردید و بر پیچیدگی اوضاع چنان افزود که حتی بعد از اخراج نیروهای متجاوز از کشور - که بر بنیاد اعلام و تعمیم مشی مصالحه ملی و مبتنی بر توافقات ژینودر 26 دلو 1367 صورت گرفت - نیز نه تنها این مداخلات و جنگ های خونین ناشی از آن، قطع نگردید، بلکه با نقض توافقات مذکور و بعد با ناکام ساختن پلان صلح پنج فقره یی سرمنشی ملل متحد در 27 حمل 1371 و نتایج بعدی آن (توطئه خارجی فروپاشی حزب وطن از داخل، فروپاشی ساختار های دولتی منجمله قوای مسلح جمهوری افغانستان، انتقال قدرت به مجاهدین، تداوم جنگ داخلی، ظهور و به قدرت رسانیدن طالبان و تبدیل افغانستان به مرکز بین المللی بنیادگرایی، تروریزم و تولید مواد مخدر) این بحران و جنگ ناشی از آن، عمق و گسترش هرچه بیشتر یافت که قیمت آنرا مردم افغانستان با شهادت، معیوبیت و معلولیت ده ها هزار تن از فرزندان شان، مهاجرت صدها هزار خانواده، منجمله روشنفکران و کادر های ملی، ویرانی کشور، غارت و نابودی نهاد های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و با زمینه یافتن نفاق ملی، پرداختند.

حوادث سالهای جنگ، رقابت های درونی هریک از جوانب متخاصم داخلی و رویارویی این جوانب بر سر حفظ، تحکیم و یا بدست آوردن قدرت و بالاخره اوضاع ماهیتاً جدیدی که بعد از اضمحلال اتحاد شوروی (دسامبر 1991) و بخصوص بعد از حادثه 11 سپتامبر 2001، شکل گرفت و با مداخله نظامی ایالات متحده امریکا و جامعه جهانی به سقوط اداره طالبان و توافقات بن (دسامبر 2001) انجامید، طرفهای متخاصم داخلی در قضیه افغانستان را از لحاظ ایدئولوژیک و تشکیلاتی به بحران کشید و فروپاشی آغاز شده سیاسی - تشکیلاتی این نیروها را سرعت هرچه بیشتر بخشید. در تداوم این فروپاشی، نیروهای بالنده و مستعدی سربلند نمودند که بانقد علمی گذشته، تمایل جهت پیوسته های فکری - سیاسی و تشکیلاتی جدیدی را تبارز میدهند.

یکی از نیروهای فوق، وظیفه انسجام دوباره اعضای حزب وطن و حضور مجدد این حزب در وضعیت سیاسی کشور را در برابر خویش قرار داد. حضور مجدد حزبی را که قبل از همه و بمثابة نیروی پیش قرآول، تحت رهبری شهید دوکتور نجیب الله در جریان شدت تقابل مسلحانه در دهه شصت خورشیدی، به حقیقت انحراف نهضت ترقیخواهانه کشور از بستر طبیعی آن دست یافت؛ گرایشهای متخاصم ایدئولوژیک را نقد کرد؛ با حل نظامی معضله افغانستان مخالفت نمود؛ به تجارب تاریخی نهضت های ترقیخواهانه کشور، ارزشهای دین مقدس اسلام و سنن و عنعنات پسندیده کشور رجوع نمود و بر بنیاد این ارزشها و وضعیت موجود، اندیشه سیاسی مصالحه ملی را انسجام بخشید؛ مشی مصالحه ملی را بر مبنای تفاهم بین الافغانی اعلان کرد و راه حل سیاسی و صلح آمیز معضله افغانستان را برگزید.

در چنین اوضاع است که حزب وطن با تکمیل پروسه انسجام مجدد و مبتنی بر ارزشهای دموکراتیک قانون اساسی جدید افغانستان (مصوب لویه جرگه مورخ 22 قوس - 14 جدي 1383) و قانون احزاب (نافذ شده در 22 میزان 1382)، به دور جدیدی از مبارزه و فعالیت خویش آغاز مینماید. بنابراین حزب وطن از تاسیس و همان آغاز فعالیت خویش نیروی ماهیتاً جدید سیاسی است که از متن نهضت آزادیبخش و ترقیخواه افغانستان و بمثابة وارث این نهضت، قامت برافراشته، با درنظرداشت درسها و تجارب حاصله از آن، بدون ذهنیگری، شتابزدگی و آرمانگرایی، متکی بر تحلیل های علمی از اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور، اوضاع منطقه و جهان و با احساس مسوولیت در برابر مردم و تاریخ افغانستان، یک بار دیگر وارد وضعیت سیاسی کشور گردیده، باروحیه همکاری و تفاهم صادقانه با سایر نیروهای ملی، تحول طلب، ترقیخواه و طرفدار جامعه مدنی، جهت غلبه بر مشکلات کنونی و در ضدیت با هرگونه گرایشهای عقبگرایانه و محافظه کارانه، عمل مینماید.

خصلت ملی و دموکراتیک مبتنی بر فرهنگ افغانی مشخصه اساسی و سرشت حزب وطن محسوب میگردد. حزب در پندار، گفتار و کردار خود به این ارزشها که ریشه های عمیق در فرهنگ و ارزشهای عام بشری دارند، متعهد است. برین بنیاد حزب وطن طرفدار تحولات عمیق و کیفی اجتماعی و اقتصادی است، اما دستیابی به این تحولات را با توسل به عمل نظامی، اعمال زور و خشونت، انحصار قدرت، سوق جبری جامعه در مسیر کلیشه های ذهنی، کاملاً مردود میداند و معتقد است که تحولات اجتماعی - اقتصادی در نتیجه تلاش میلیونها انسان برای دگرگون ساختن وضع نامطلوب موجود و نیل به ترقی، عدالت اجتماعی و رفاه عامه در یک پروسه ریشه دار تاریخی، تحقق میپذیرد. بنابراین حزب پشتیبان پروسه تحقق رشد و انکشاف اجتماعی - اقتصادی و شگوفایی هرچه بیشتر فرهنگ ملی، با خصلت تدریجی و صلح آمیز آن میباشد، که با اشتراک آگاهانه و داوطلبانه میلیون ها انسان هموطن ما میباید صورت گیرد. حزب نقش خویش را در این پروسه بمثابة نیروی آگاه و متشکل سیاسی، در ترویج افکار و اندیشه های ترقیخواهانه، سمت دادن و رهبری حرکت سیاسی هموطنان برای دستیابی به اهداف مذکور، ایفا مینماید.

حزب وطن با اتکا به مختصات جامعه افغانی ، وظایف اساسی خویش را در مرحله کنونی ، مبارزه بخاطر استقرار صلح واقعی و عدلانه ، اعمار مجدد ، انکشاف اقتصادی و اجتماعی وبمنظور ارتقای سطح رفاه مردم ، تامین پروسه قانونمند وحدت ملی ، گسترش و تعمیق دموکراسی و در نهایت تقویت نهاد های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جامعه مدنی مبتنی بر اصول رفاه همگانی دانسته ، برای دستیابی به این اهداف مرانامه ذیل را که با احکام دین مقدس اسلام ، قانون اساسی کشور ، مفاخر ملی ، اصالت افغانی و ارزشهای عام بشری مطابقت دارد ، مطرح نموده ، تمام اعضا و هواداران خویش را جهت بسیج مردم درجهت مبارزه برای تحقق آن فرا میخواند.

در عرصه سیاسی :

- حزب بر اساس سرشت ملی خویش از استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور ، حفظ و استحکام وحدت ملی افغانی دفاع نموده ، در صورت تهدید منافع ملی ، بر رجحان این منافع بر منافع حزبی ، طبقاتی ، قشری ، صنفی ، قومی ، قبیله‌ای ، سمتی و محلی تأکید مینماید.

- برای تامین حیات مدنی معاصر ، تاسیس و تقویت نهاد های سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی دموکراتیک را با سهمگیری مناسب وبدون تبعیض همه اقوام ، پیروان مذاهب و ساکنین مناطق مختلف کشور ضرور پنداشته ، از تحکیم قانونیت ، رعایت اصول دموکراسی ، کثرت گرایی سیاسی ، تعمیل انتخابات آزاد ، مستقیم ، سری ، مساویانه و دموکراتیک به ترتیبی که هیچ نیروی سیاسی و گروه های اجتماعی اعم از زنان و مردان از شرکت با حقوق مساوی (یک فرد یک رای) در آن مستثنا نباشند ، پشتیبانی نموده ، معتقد است که حاکمیت سیاسی به مردم افغانستان تعلق دارد ، این مردم افغانستان اند که حق دارند از طریق انتخابات قانونی در مورد تعویض مشروع حاکمیت تصمیم بگیرند . بنابراین حزب با انتقال قدرت به طرق غیر قانونی و نامشروع منجمله با توسل به زور ، اسلحه ، توطئه و کودتا مخالف است . به همین جهت ما از نفی کامل تمایلات نظامیگرانه در احزاب پشتیبانی مینمائیم . به عقیده ما نظام قانونی زمانی تکمیل میگردد که اتباع افغانستان و نهاد های جامعه افغانی به شمول ارگانها و مقامات دولتی حقوق و مسوولیت های متقابل قانونی داشته و قانون بر ایشان بطور یکسان و بدون تبعیض و تمایز تطبیق گردد .

- حزب وطن لویه جرگه را نهاد سیاسی عنعنوی و باستانی افغانستان برای اتخاذ تصمیم در موارد مسایل اهم ملی دانسته از آن توأم با تکامل نحوه دعوت و ترکیب اعضا ، محتوای کار و طرز العمل تصمیم گیری آن در هماهنگی با مقتضیات دموکراسی ، پشتیبانی مینماید . به همین ترتیب ما از تشکیل جرگه ها بمثابه یکی از ارگانهای ساختار دولتی در مرکز و تمام واحدهای محلی قدرت و اداره دولتی دفاع نموده ، جهت انتقال صلاحیت های قانونی به جرگه های مذکور برای حل مسایل اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی ساحه مسوولیت شان ، مبارزه مینمائیم .

- حزب بخاطر حفظ و حراست نوامیس ملی در حالیکه از تشکیل اردوی ملی با کمیت مطابق به ضرورت و با پرسونل کارآموده ، مجرب ، با کادر مسلکی تحصیل یافته و سمول وحدت ملی ، پشتیبانی مینماید ؛ معتقد است که مسایل مورد اختلاف داخلی به طرق سیاسی ، صلح آمیز و عدلانه حل و فصل گردد . همچنان در صورت رفع تضمین شده تهدید های خارجی ، از هر نوع تلاش بخاطر تثبیت اصل بیطرفی دایمی و غیر نظامی ساختن افغانستان از طریق عقد توافقات و تضمین های معتبر بین المللی ومنطوقی تحت نظر سازمان ملل متحد ، حمایت مینماید .

- حزب با اعتقاد به این حقیقت که غلبه بر مشکلات کنونی کشور ودستیابی به اهداف سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی مطروحه مرحله کنونی نمیتواند کار یک حزب و یا نیروی سیاسی باشد ، به

اصل تشريك مساعي با ساير احزاب ، سازمان هاي اجتماعي ، كانون هاي فرهنگي ، مراکز علمي و اکادميک و شخصيت هاي با اعتبار ملي و مذهبي طرفدار جامعه مدني ، معتقد بوده ، براي تامين اين امر از سياست تشکيل جبهه واحد سياسي با اين نيروها و همچنان از ائتلافهاي سياسي ، پشتيباني نموده براي تعميل آن مجاهدت مينمايد .

در عرصه اجتماعي :

حزب طرفدار تحکيم ، گسترش و تعميق ارزشهاي جامعه مدني است . ما جامعه مدني را متشکل از افراد آزاد و با حقوق مساوي ميپنداريم که آنان را يك ساختار سياسي مردم سالار و حقوق بنياد در عرصه هاي حيات سياسي ، اجتماعي ، اقتصادي و فرهنگي با هم مرتبط ساخته ، حقوق و مکلفيت هاي شان را براي زيبست باهمي ئي معين سازد که با فرهنگ عالي و احساس قوي همومطني توأم باشد . بنا برين ما عقیده داریم که :

- مردم افغانستان متشکل از اقوام مختلف است که بايد عينيت وجود آنان در ساختار نهاد هاي سياسي واجتماعي افغانستان بطور عادلانه و دموکراتيک انعکاس قوي داشته باشد . حزب تعصبات تنگ نظرانه اتنيکي ، زباني ، ستمي ، مذهبي ، همچنان سو استفاده هاي سياسي و مداخلات غرض آلود خارجي را که بمنظور ايجاد خصومت ميان مردم باهم برادر ساکن کشور صورت ميگيرد ، محکوم مينمايد .

- حزب از سياست ها و تدابيروي به منظور گسترش شبکه و بهبود کيفي خدمات اجتماعي چون : عرضه خدمات صحي ، کودکستانها ، شيرخوارگاه ها ، خانه سازي و تهيه مسکن ، اعمار پارک ها ، تفريحگاه ها ، استراحتگاه ها ، ورزشگاه ها و ساير تاسيسات براي سرگرمي هاي سالم جوانان ، اطفال وسالمندان ؛ تاسيس بيمه هاي صحي ، تقاعد ، معلوليت و معيوبيت ، حيات ، دارايي ، ملکيت ها و غيره ؛ مواظبت سازمانيافته ، متداوم و بدون تبعيض و تمايز از معيوبين ، معلولين ، خانواده هاي قرباتيان جنگ و عودت کنندگان بوطن ، تامين حقوق معقول در دوران حاملگي و زايمان براي زنان و اتخاذ ساير تدابير حمايوي از طفل و مادر ؛ حمايت همه جانبه از کوچيهاي افغانستان بمنظور ارتقاي سطح زندگي اجتماعي ، اقتصادي و فرهنگي آنان و در قدم نخست در موارد اسکان مجدد ، اشتغال ، حفظ الصحه ، تعليم و تربيه آنان ، پشتيباني مينمايد .

حزب از تامين خدمات اجتماعي را يگان براي اقشار نادار جامعه بوسيله دولت ، پشتيباني نموده و براي گسترش آن مبارزه مينمايد .

- حزب وطن از آزادي فکر و بيان ، مصونيت حريم خانواده ها ، پست و مخابرات ، آزادي انتخاب شغل و مسلک ، حق کار ، حق انتخاب آزاد محل سکونت و مسکن ، حق آزادانه سفر ، حق انتخاب کردن و انتخاب شدن ، حق تشکيل اجتماعات صلح آميز ، تاسيس سازمان هاي اجتماعي : اتحاديه هاي صنفی و مسلکي بخصوص اتحاديه هاي کارگران و دهقانان ، معلمان ، محصلان و ساير کارکنان عرصه هاي فرهنگي ، سازمانهاي جوانان ، انجمن هاي دفاع از حقوق بشر و از جمله حقوق زنان ، حقوق جوانان ، حقوق کودک ، حقوق معلولين و معيوبين و حمايت از حفظ محيط زيبست ، دفاع و پشتيباني نموده و وظيفه خود ميداند تا عليه تمام رسم و رواجهاي خرافي ئي مبارزه نمايد که به شکلي از اشکال حقوق مدني اتباع کشور را تهديد مينمايد .

- حزب وطن مخالف هر نوع تبعيض و سو استفاده جنسي وخشونت در برابر زنان است و از سهمگيري فعال زنان افغانستان در تمام عرصه هاي حيات مدني (سياسي ، اجتماعي ، اقتصادي و

فرهنگی) دفاع مینماید . ما از مبارزات سازمانیافته و متشکل زنان آگاه و پیشگام کشور بمنظور رهایی زنان از ستم و احقاق حقوق کامل آنان، حمایت و پشتیبانی مینمائیم .

- ما معتقدیم که مهاجرین افغان و آنده افغانهاییکه طی سالیان طولانی مهاجرت در خارج کشور تولد و یا تابعیت اخذ نموده اند ، جز انفکاک ناپذیر جامعه افغانی و بخش بزرگ سرمایه با ارزش انسانی وطن ما اند . حزب از تاسیس سازمانهای فرهنگی این هموطنان و گسترش فعالیت این سازمانها بخاطر حفظ ارزشهای افغانی و از حقوق و منافع این هموطنان بشمول اصل تابعیت دوگانه آنان دفاع نموده ، معتقد است که این تدابیر میتواند علایق سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی آنها را با مادر وطن اصلی شان ، پیوسته تحکیم و تقویت نماید.

در عرصه اقتصادی :

حزب وطن معتقد است که در صورت نظام مختلط اقتصادی و انتظام ارشادی آن مبتنی بر احترام به آزادی اقتصادی ، ایجاد فضای معقول برای عملکرد میکانیزم بازار، رعایت اصول افزایش کمیت و بهبود کیفیت تولید (تقسیم و تخصصی ساختن کار ، بهبود کیفیت و مؤثریت افزار کار ، تحریک مؤثر و معقول انگیزه رقابت و نفع شخصی) ، تقسیم عادلانه ارزش اضافی بر عناصر متشکله عوامل تولید (نیروی کار ، حجم مجموعی سرمایه جهت خرید افزار کار ؛ کرایه کارگاه و سایر ضرورت هایی که در پروسه تولید بکار میروند و مدیریت جریان تولید) ، تشخیص جواب معقول به سه سوال اساسی اقتصادی (کدام کالاها تولید شوند ؟ این کالا ها چگونه تولید شوند ؟ تقاضاکنندگان کالاها می کسایند ؟) و پلان گذاری رشد و انکشاف اقتصادی - بخصوص در زمینه تاسیسات بزرگ زیربنایی - نظام اقتصادی کارایی انسجام می یابد که از تعادل درونی میان عناصر متشکله برخوردار بوده و باعث افزایش سطح تولید ، ازدیاد سرمایه ، کاهش سطح فقر در کشور می گردد . حزب وطن بادر نظر داشت اصول فوق جهت دستیابی به اهداف اقتصادی ذیل مبارزه مینماید :

- حزب وطن از پروسه اعمار مجدد افغانستان ، تسریع ، گسترش، تعمیق این پروسه و کارایی بهتر عناصر دخیل در آن ؛ انکشاف و ترقی اقتصادی - اجتماعی افغانستان متکی بر اصل همزیستی سیستم های مختلف اقتصادی ، جلب و استفاده اعظمی مطلوب از انواع سرمایه در سکتور های مختلف اقتصاد ملی(دولتی ، خصوصی ، مختلط و کوپراتیفی) و در عرصه های صنعتی ، زراعتی ، مالداری ، تجاری ، بانکداری ، ترانسپورت و مواصلات ، ساختمانی ، توریسم ، نشرات ، رادیو تلویزیون و سینماتوگرافی ، تعلیم و تربیه ، موسسات تحقیقاتی و غیره ، با توجه به مؤثریت آنها در ارتقای کیفی سطح زندگی مردم مبتنی بر شاخص های انکشاف بشری ، تامین اساسات اقتصادی جامعه رفاه همگانی مبتنی بر معیار های جهانی و ارتقای متعادل سطح مادی و معیشتی اتباع کشور(شهر ها و محلات) و مبتنی بر اقتصاد بازار ، پشتیبانی مینماید.

- در حالیکه حزب وطن از تامین مالکیت دولتی بر معادن و سایر منابع زیرزمینی ، جنگلات ، و آثار باستانی حمایت مینماید به تقویت نقش سرمایه خصوصی و ارتقای سطح مؤثریت آن، جلب هرچه بیشتر سرمایه ها و مساعدت های خارجی بخاطر احیای مجدد اقتصاد جنگ زده کشور توجه داشته و درین میان به اعطای اولویت ها و سهولت ها جهت سرمایه گذاری بوسیله افغانهای مقیم خارج و تنظیم مبانی حقوقی درین زمینه معتقد است . ما از تعیین معاش عادلانه بمنظور استفاده مؤثر از نیرو و استعداد های انسانی توأم با صراحت های قانونی (قانون سرمایه گذاری ، قانون کار و بیمه های جنبی آن) و از تاسیس بیمه های اجتماعی برای کارمندان و کارگران موسسات دولتی وخصوصی حمایت مینمائیم .

- حزب وطن سکتورهای زراعت و مالداري را بخش عمده اقتصاد کشور دانسته، خواهان حل عادلانه مسئله زمین و آب بوده و معتقد است که سکتورهای مالداري و زراعت در مرحله نخست، بمنظور رسیدن به خودکفایی، در مرکز توجه سیاست های اقتصادی قرار گیرد. برای این منظور ما از اتخاذ تدابیر همه جانبه در مورد آماده ساختن مجدد زمین های زراعتي و سیستم های آبیاری جنگ زده برای بهره برداری، زراعتی ساختن زمین های بایر، تاسیس فارمهای مدرن و مکانیزه زراعت و مالداري، ترویج کود کمیاب و ادویه ضد آفات و امراض نباتي، تخم های اصلاح شده بذري و نسل های حیوانی، تامین خدمات و ترنری و توسعه علفچر ها، حفظ و اعمار بند های ذخیره آب، حفر چاه های عمیق، کانالهای آبیاری، تنظیم استفاده عادلانه از منابع آبی، احیای جنگلات، گسترش ساحه و طرق استفاده معقول اقتصادی از آن، حفاظت نسل های حیوانات کمیاب، نباتات طبی، وسعت ساحوي باغ های مثمر، پروسس و عرضه بهتر محصولات زراعتي و مالداري به بازارهای تجارتي، پشتیبانی مینمایم.

ما خواهان آنیم که متناسب به انکشاف سکتورهای زراعت و مالداري، سطح زندگی و معیشت دهقانان بی زمین، کم زمین، کارگران زراعتي کشور ارتقا یابد. برای این منظور منجمله حزب از تاسیس کوپراتیف های تولیدی، خدماتی و استهلاکی به نفع زارعین و سایر زحمتکشان ده حمایت مینماید.

چون سکتور های زراعت و مالداري نمیتواند بدون توجه به تجهیز دهقانان و مالداران با فهم مسلکی، مهارتهای بکاربرد وسایل مدرن و شیوه های پیشرفته کار بهبود یابد، بنابراین ما از توجه به تربیت مسلکی دهقانان و مالداران و بخصوص از تربیت نسل جدید آنها، حمایت مینمایم.

- حزب وطن از تمام اقدامات در جهت تقویت و انکشاف سکتور صنایع و در وهله نخست صنایع خفیفه، صنایع دستی، مستظرفه و صنایع کیمیایی که زمینه برای انکشافات اقتصادی، ایجاد شغل، تولید کالا و توسعه صادرات را مهیا میسازند، همچنان از سرمایه گذاری در عرصه های ساختمانی بخصوص شهر سازی و تهیه مسکن مجهز با سیستم کانالیزاسیون، گسترش شبکه های مدرن مخابرات، مواصلات، ترانسپورت زمینی و هوایی، احداث شاهراه ها و شاه لوله های ترانزیتی، ایجاد سهولت ها برای جهانگردان و سیاحین پشتیبانی نموده، از هرگونه ابتکار در مورد استفاده مؤثر از ظرفیت های عظیم انرژی طبیعی کشور (ذخایر زیر زمینی نفت و گاز، دریا های پر نشیب، آفتاب داغ و وزش فراوان باد ها) برای خود کفا شدن افغانستان از این ناحیه، حمایت نموده بر ضرورت گسترش شبکه برق، گاز و آب صحتی آشامیدنی به تمام شهر ها و محلات کشور، تأکید مینماید.

- حزب وطن در حالیکه روی تعیین و تثبیت سیاست پولی از جانب بانک مرکزی تأکید مینماید، بر ضرورت توسعه و گسترش شبکه خدمات بانکی، مدرنیزه ساختن بانکها، حق داشتن حسابات بانکی و آزادی کامل و قانونی اتباع کشور در امر استفاده از دارایی های شان، پافشاری نموده و باور داریم که این تدابیر به جلب اسعار خارجی، تامین تحرك لازم در حیات اقتصادی، تسریع دوران پول و در نتیجه به رونق سریع اقتصاد کشور کمک مینماید.

- حزب وطن از استقرار نظام مالیاتی به طریق مالیات تصاعدی (مترقی) و تنظیم سیستم واحد گمرکی دفاع مینماید. ما عقیده داریم که بدون نوسازی دستگاه اداره دولتی و اداره اقتصاد ملی از طریق استخدام کادر های تحصیل یافته، مسلکی، متعهد و با تقوا، سیاست های دولت در امر اعمار مجدد، انکشاف و ترقی اقتصادی - اجتماعی کشور نمیتواند مثمر گردد. بنابراین مدرن ساختن ساختار و عملکرد اداره باید با مبارزه قاطع علیه مفسد اداری توأم گردد.

در عرصه فرهنگی :

گنجینه های فرهنگ باستانی ما انعکاس دهنده وطندوستی ، صلح پسندی ، آزادیخواهی ، انساندوستی و اسلامی مردم ماست . ارزشهای فرهنگی نیروی عظیم تحرك اجتماعی در جامعه افغانی نیز محسوب میشود . شخصیت يك فرد افغان در بستر این ارزشها و در نتیجه بهم آمیختن آن با سایر ارزشهای زیستی ، نضج می یابد . حزب وطن معتقد است که گسست از این ارزشها ، بحران از خود بیگانگی فردی و گروهی را باعث میگردد ؛ بنابراین ما سیاست فرهنگی خویش را بر بنیاد این ارزشها و به ترتیبی تنظیم و تعمیل مینمائیم که امکانات لازم جهت غنای فرهنگ هر يك از اقوام باهم برادر افغان را بمثابة بخشی از فرهنگ ملی ما در پروسه همکاری ملی و در همسویی با ارزشهای فرهنگی جهان معاصر تدارك نماید . بنابراین ما عقیده داریم که :

- دین مقدس اسلام دین اکثریت قریب به تمام مردم افغانستان و در تشخص معنویت مسلط جامعه افغانی از ظرفیت عظیم انگیزنده برخوردار است . حزب با چنین درکی سیاست های فرهنگی خود را در پرتو ارزشهای دین مقدس اسلام : عبادات ، طهارت و پاکی معنوی و جسمی ، تقوا و پرهیزگاری ، راستی و درستی ، خیر و خیرات ، صدقه و ذکات ، تعاون و دستگیری ، صلح و آشتی ، برادری و برابری ، صلۀ رحم و شفقت ، همکاری و دوستی ، احترام به زنان ، حفظ پاکیزگی مادی و معنوی محیط خانوادگی ، محیط زیست و محیط کار ، فرض دانستن آموزش برای مردان و زنان ، احترام به بزرگان و شفقت بر خوردان ، مروت با دوستان و مدارا دشمنان ، روابط نیک با همسایگان ، همزیستی و روابط نیک با پیروان سایر ادیان و . . . ، تنظیم مینماید .

در عین حال ما با سوء استفاده از دین جهت فریب و اغوای دینداران و بکاربرد آن بمثابة وسیله دستیابی به اهداف سیاسی ، بطور قطع مخالف استیم .

- حزب وطن با درك از اهمیت بزرگ كادر متخصص ، مسلکی و كار فهم ، در گام نخست از بازسازی مجدد و سریع موسسات تعلیمی ، تحصیلی و تحقیقات علمی مطابق به مقتضیات زمان طرفداري نموده و درین زمینه خواهان ایجاد و گسترش سیستم تعلیم و تربیه عمومی ، مسلکی و تحصیلات عالی در هماهنگی با ضرورتهای سكتور های تولیدی (زراعتی ، مالداری ، صنعتی ، ساختمانی ، استخراج معادن و . . .) ، اداری ، تحقیقات علمی ، مالی ، هنری و . . . می باشد . ما برای فرزندان کشور خویش خواهان تعلیمات ابتدایی و متوسط حتمی رایگان ، تحصیلات عالی و مسلکی رایگان اما متکی بر علاقه و استعداد داوطلبان آن میباشیم . همچنان ما از تامین زمینه های بیشتر تحصیلی برای رشد هرچه بیشتر استعدادهای علمی ، تخنیک ، ادبی و هنری و از تدابیری که مبین ارگزارای به دستاورد های علمی (کشفیات ، اختراعات و ایجادگریهای) آنان باشد حمایت مینمائیم و برای این منظور از تشکیل انجن های علمی ، ادبی و هنری بمثابة تبارز دهنده اراده جمعی و کانونهای رشد استعدادهای این طیف از روشنفکران ؛ از تاسیس موسسات تعلیمی و تحصیلی داخل خدمت ، شبانه و آزاد ؛ همچنان از تدابیر تشویقی بمنظور تعمیم سواد آموزی در میان داوطلبان کلانسال ، پشتیبانی مینمائیم .

- حزب وطن معتقد است که جمع آوری مجدد آثار غارت شده موزیم ها ، گالری ملی ، آرشیف ملی ، کتابخانه ها ، گنجینه های هنر موسیقی ، مرمت آبدات تاریخی از وظایف اهم دولت افغانستان و سایر نهاد های ملی است .

- ما عقیده داریم که اندیشه های هنرستیزانه ، زیانهای بزرگی بر گنجینه های هنری و بر روان حساس هنرمندان مستعد کشور ما وارد نموده اند . بدین ملحوظ ضرور میندازیم که توجه حد اکثر به احیا ، بازسازی و رشد هنرهای موسیقی ، تیاتر ، سینماتوگرافی ، مجسمه سازی ،

نقاشی ، رسامی ، میناتور ، شبکه کاری ، حکاکی ، خطاطی و غنای ادبیات همه زبان های رایج در کشور و فولکلور مردمی ما ، صورت گیرد .

- افغانستان گهواره پرورش قهرمانان و پهلوانان نامدار تاریخی است . جوانان افغان در گذشته و حال با امکانات محدود ، مهارت های شایسته سپورتی را تبارز داده اند که طی سالهای جنگ به این دست آوردها نیز مانند سایر عرصه های اقتصادی و اجتماعی ، زیان های بزرگ وارد گردیده است . بمنظور جبران این خسارات ، ایجاد مصروفیت های سالم برای نسل جوان کشور و شگوفایی اسعداد های شان ، ما از اتخاذ تدابیر همه جانبه به وسیله دولت و سکتور خصوصی برای ساختمان تاسیسات سپورتی ، تدارک البسه و وسایل سپورت ، تربیت کادرها و سپورتمین های حرفوی ، تشکیل کلب های سپورتی ، سازماندهی مسابقات محلی ، منطقوی و ملی میان تیم ها و کلب های سپورتی ، شرکت سپورتمین های کشور در مسابقات خارجی و بین المللی و از دعوت سپورتمین های سایر کشورها به افغانستان ، پشتیبانی مینمائیم .

ما عقیده داریم که سپورت های محلی افغانان از ظرفیت های بزرگ برای رشد و انکشاف وهمچنان از جاذبه لازم جهت معرفی به جهانیان و ترویج برخوردار بوده که می باید به آن توجه معطوف گردد .

در عرصه سیاست خارجی :

حزب وطن از تنظیم سیاست خارجی کشور مبتنی بر درک جهان معاصر در ابعاد جدید که خصوصیت عمده آن می باید همکاری و تساند بین المللی برای بقای بشریت ، حل سیاسی و صلح آمیز مسایل جهانی ، تشنجات منطقوی و اختلافات میان کشور ها باشد ، همچنان از تامین همکاری های اقتصادی ، فرهنگی و ایکولوژیکی میان کشور ها توأم با رعایت منافع مشروع همدیگر و تلفیق آن بامناف مسلم جامعه بشری حمایت مینماید . مبتنی بر همین اصول بنیادی :

- حزب وطن از حفظ ، بهبود و توسعه مناسبات افغانستان مبتنی بر اصول تساوی حقوق ، عدم مداخله ، احترام متقابل و منافع جانبین با همه کشورهای جهان پشتیبانی نموده و با کشورهای همسایه خواهان تامین مناسبات حسن همجواری ، همسایگی نیک متکی بر عدم مداخله در امور همدیگر ، تامین همکاری متقابل و حل اختلافات (منجمله اختلافات مرزی) از طرق مسالمت آمیز و سیاسی با در نظر داشت حقایق تاریخی و معیار های قبول شده جهانی تحت سر پرستی سازمان ملل متحد و سایر مجامع بین المللی ، میباشد .

- حزب وطن طرفدار سهمگیری وسیع و مؤثر دولت افغانستان در فعالیت های سازمان ملل متحد و در کنفرانس کشورهای اسلامی می باشد . همچنان بر اصل احترام و تعمیل اصول و میثاق های بین المللی بوسیله دولت افغانستان ، تاکید مینماید .

- حزب وطن از موضع دفاع از صلح ، سیاست های جنگ آفرزانه رامحکوم نموده خواهان حل مسایل بین المللی از طرق سیاسی و صلح آمیز میباشد ؛ درعین حال از منع تولید وازمایش اسلحه کشتار جمعی (ذروی ، کیمیایی و بیولوژیکی) حمایت مینماید . ما وجود اسلحه ذروی را در منطقه و در همسایگی افغانستان نه تنها خطر بزرگ برای کشور خویش بلکه صلح جهانی میندازیم ؛ زیرا وجود اسلحه مذکور در منطقه نی که متأسفانه به کانون فعالیت مافیای بین المللی مواد مخدر ، تروریزم بین المللی و بنیادگرایی مبدل شده است ، میتواند (چنانچه شواهد نشان داده است) به مرکز بین المللی فروش و قاچاق اسلحه ذروی ، کیمیایی ، بیولوژیکی و دانش دستیابی به انواع اسلحه مذکور ، نیز مبدل گردد . بنابراین ما از تمام تدابیری پشتیبانی مینمائیم که

کشور های حوزه جنوب آسیا ، بخصوص کشورهای همسایه افغانستان را به منطقه عاری از انواع اسلحه مذکور، مبدل سازد . همچنان ما از تدابیر مشترک همه کشورها علیه کشت ، پروسس ، تجارت و قاچاق مواد مخدر و مبارزه مشترک آنان برضد تروریسم و جنایات سازمانیافته بین المللی پشتیبانی مینمایم .

- حزب وطن طرفدارتأمین نظم عادلانه در روابط اقتصادی بین المللی است . مبتنی بر همین اصل از سهمگیری فعال و مؤثر افغانستان در اتحادیه های اقتصادی ، تجارتي ، ترانزیتی ، ترانسپورتي و گمرکي بین المللی و منطقوي ، پشتیبانی مینماید .

- حزب وطن از سیاست جلب کمک های بلا عوض ، سرمایه گذاریها و کریدتهای خارجی بمنظور بازسازی ، انکشاف و ترقی اقتصادی - اجتماعی کشور بشرطی حمایت مینماید که از تاثیرات ایدیولوژیک و سیاسی فارغ و بر مبنای همکاری های بیغرضانه و منفعت متقابل استوار باشد .

- ما عقیده داریم که : چون جنگ و ویرانی افغانستان در اثر تجاوز و مداخله وسیع ، دوامدار و چندین جانبه خارجی بوقوع پیوسته و کشور ما قربانی آن است ، مردم ما حق دارند تا از جامعه بین المللی اعم از کشورهای بزرگ ، کشورهای ثروتمند ، کشورهای همسایه ، سازمانها و موسسات بین المللی طلب کمک نمایند که در بازسازی افغانستان ، سهم خود را بصورت گسترده و مؤثر ادا نمایند .

ومن الله التوفيق

